

Crònica

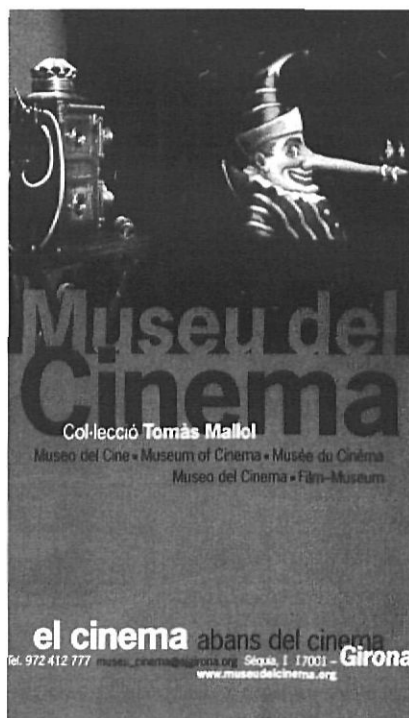
Quatre anys i nova empenta

El Museu del Cinema de Girona ha celebrat el quart aniversari de la seva inauguració amb l'ampliació de l'espai expositiu i la introducció de nous elements. El seu fons, elaborat pel pacient Tomàs Mallol, segueix sent un dels més importants del món.

Com una al·legoria de la societat actual, a mig camí entre la virtualitat i la realitat difusa, el Museu del Cinema de Girona va inaugurar el mes d'abril passat un nou espai dedicat al Cine NIC. Es tracta d'un projector d'imatges infantil semblant a un Cine Exin. Des de la seva aparició al mercat, als anys trenta, fins al 1974, se'n van vendre ni més ni menys que deu milions d'exemplars. La sala de Cine NIC, situada a la primera planta de l'edifici, es completa amb dos aparells interactius que permeten als visitants fer una projecció i transportar-se a èpoques passades.

Els canvis afecten també l'exposició permanent de la tercera planta, amb la presència d'un Fantascop, una llanterna màgica que mostrava fantasmagories a un públic bocabadat de mitjan segle XIX. Aquesta peça és d'adquisició recent. A més, s'ha millorat la posada en escena dels diferents espais, amb una cronologia de l'evolució tecnològica en el període 1874-1895, i s'han afegit un seguit de fotografies sobre el precinema i el cinema.

Podem veure altres peces del fons, fins al moment inèdites: un poliorama del final del segle XIX, situat probablement en un local

de varietats de Barcelona; un diorama (1880-1920); una càmera fotogràfica de taller Goldman (1860-1899), que era la peça típica del fotògraf professional; o un teló d'estudi de fotografia (1880-1920). Tot això sense oblidar l'atracció principal: el Mondo Nuovo, un aparell únic, rescatat de l'oblit per Mallol i que, entre els segles XVIII i XIX, va simbolitzar l'atracció de fira per excel·lència i la imatge més propera que tenien els nostres avantpassats d'una realitat recreada i en moviment. Una alternativa visual que, de mica en mica, ha xuclat i mediatitzat la realitat física.

Paral·lelament, es van fer una sèrie d'actes lúdics, com un espectacle musical o la realització d'una obra teatral, tot amb la mateixa intenció: intentar que el ciutadà s'apropi al museu.

Moisés de Pablo

L'efecte Sunyer, premi Mestres 68

Salvador Sunyer i Aimeric i les escoles La Bressola van ser guardonats en la vuitena edició dels premis Mestres 68, de Girona.

El propassat tres de maig, a la sala d'actes de l'escola universitària de formació del professorat de la UdG, vam viure un acte singular, és a dir, poc freqüent. L'associació Mestres 68 i les institucions que li fan costat (Conselleria d'Ensenyament, UdG, Diputació de Girona, Rosa Sensat...) atorgaven els seus vuitens premis anuals en reconeixement a la tasca desenvolupada en el món de l'educació a Salvador Sunyer i Aimeric, el personal, i a La Bressola, l'institucional. Presentats pel rector de la UdG, Joan Batlle, en el seu primer acte públic, vam escoltar els parlaments de Marta Mata (ànima, més que presidenta, de Rosa Sensat), Josep Callís (president de Mestres 68 i ànima també d'aquests premis) i el de cloenda, a càrrec de la consellera d'Ensenyament, Carme Laura Gil. Pel mig, les gloses de Miguel Berga a Salvador Sunyer i Enric Larreuta a La Bressola i les respostes dels homenatjats.

Em referia abans a un acte poc freqüent perquè allò que en principi es reduïa al lliurament més o menys formal d'uns premis resultava ser, en la meua opinió, una veritable lliçó magistral compartida pels oradors i oradores de la taula, una lliçó

extraordinària envoltada a més a més, d'afectes i complicitats. Com que no tinc les paraules justes per fer aquí cinc cèntims fidels del contingut de l'acte us faig arribar telegràficament algunes sensacions que vaig viure... Escoltant la majoria de paraules, reivindicatives de la necessitat i la urgència de la normalització lingüística, cultural i política del nostre país, em vaig sentir traslladat als anys setanta, en què, acabat d'arribar a Catalunya, vaig escoltar, entendre i fer meua aquesta reivindicació desesperada. Vaig pensar que aquestes dècades passades han estat temps malaguanyat i que, a més a més, una bona part de la ciutadania ha perdut empena i capacitat (i ganes) de mobilització, i es mou més resignada i desesperançada que mai amb les lògiques previsions pessimistes de futur que això implica; les paraules de Salvador Sunyer sobre el tema,

Qüestió de noms i de fets

Amb motiu de les obres que es projecten a la plataforma sobre l'Onyar que porta el nom de plaça de Catalunya, algú s'ha sorprès del fet que l'Ajuntament de Girona l'hagués denominat així en ple rigor de la dictadura franquista. L'acord va ser pres, en efecte, el setembre de 1967, i sembla bastant inexplicable, perquè en aquells moments totes les places principals de pobles i ciutats es deien «del Caudillo», amb l'excepció singular de Girona on, tanmateix, hi havia una rambla «del Generalísimo». La plaça del Vi, que era la més important, havia estat rebatejada com a plaça «de España».

L'explicació –que convé recordar– és la que segueix. El 24 de juny de 1967, en encetar una nova etapa, el setmanari *Presència* va demanar als lectors que suggerissin noms per a la plataforma que aleshores s'estava construint sobre l'Onyar. Les respostes no es van fer esperar. Quan un lector va demanar que no hi posessin «cap nom de persona que encara visqui», tothom va entendre què volia dir. Els noms que van fer més fortuna van ser els geogràfics-històrics –plaça de l'Areny, del portal de l'Àngel, del Pes de la Palla, del portal d'en Vila, del Carne– i els simbòlics, entre els quals va destacar des del primer dia el de plaça de Catalunya. L'historiador Santiago Sobrequès justificava així la seva proposta: «Girona està en deute amb Catalunya, i ara seria una bona ocasió per a saldar-lo. Per altra part, seria un nom de tots, capaç de superar amb èxit les vicissituds del temps».

Encara no havien transcorregut tres mesos de l'inici de la consulta que l'Ajuntament va prendre per unanimitat el seu acord. Va ser, sens dubte, una decisió intel·ligent. *Presència*, sempre tan crítica, va felicitar el consistori per la coincidència entre el desig dels ciutadans i l'acord dels regidors. Tot i que aquests, en prendre'l, es van curar en salut i van fer constar que «la ciudad disfruta ya de una vía denominada plaza de España».

Amb la reinstauració democràtica, la *plaza de España* va tornar a ser la plaça del Vi, encara que l'única manera d'eliminar del nomenclàtor el nom de Carrero Blanco va ser donar el nom de *plaça d'Espanya* a l'espai que els franquistes li havien dedicat i que tothom anomena «la plaça de l'Estació». La plaça de Catalunya, en canvi, tal com havia profetitzat Sobrequès, ha «superat amb èxit les vicissituds del temps».

Narcís-Jordi Aragó

S. MARTÍ

com sempre, van ser encertades, sabedores i magistrals!

I, a tall d'acomiadament, un record al plaer d'escoltar la glosa d'en Miquel Berga explicant els secrets de l'*efecte Sunyer*: una síntesi màgica i saltenca, producte típic de la factoria de Salt, de l'alè i l'herència, del magisteri d'aquest fill predilecte. Llàstima de l'absència dels membres, tret d'un, de la corporació municipal, i d'altres persones oficialment rellevants del poble.

Sebas Parra

Salvador Sunyer a la plaça de Catalunya de Girona, l'11 de setembre de 1977.